ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Мінекономіки

28 жовтня 2026 року № 2494

Міністр економіки та довкілля

України

_____ Олександр КРАВЧЕНКО

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО МЕЗИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК
(ідентифікаційний код 34334132)
(нова редакція)

с. Деснянське
2026 рік

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

1. Загальні положення

1.1. МЕЗИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК (далі - Парк) створений відповідно до Указу Президента України від 10.02.2006 № 122/2006 «Про створення Мезинського національного природного парку», входить до складу природно-заповідного фонду України та охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення та використання.

Парк є бюджетною, неприбутковою, природоохоронною, рекреаційною, культурно-освітньою, науково-дослідною установою загальнодержавного значення, заснованою на державній власності, та належить до сфери управління Міністерства економіки та довкілля України (далі – Уповноважений орган управління).

1.2. Парк у своїй діяльності керується Конституцією України, Земельним кодексом України, Лісовим кодексом України, Водним кодексом України, Законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про Червону книгу України», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ» та іншими законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, наказами Уповноваженого органу управління, нормативно-правовими актами, які видаються міністерствами, іншими державними органами, міжнародними договорами, Проєктом організації території Парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об’єктів (далі – Проєкт організації території), а також цим Положенням.

1.3. Загальна площа Парку відповідно до Указу Президента України від 10.02.2006 № 122/2006 «Про створення Мезинського національного природного парку» становить 31 035,2 гектара земель, у тому числі 8543,9 гектара земель, що надаються Парку у постійне користування, та 22 491,3 гектара земель, які включаються до його складу без вилучення у землекористувачів.

Відповідно до розпорядження Чернігівської обласної військової адміністрації від 24.10.2023 № 700 «Про надання земельних ділянок у постійне користування» до Парку передано у постійне користування 1836,3434 гектара земель та відповідно до розпорядження Чернігівської обласної військової адміністрації від 12.12.2023 № 814 «Про надання земельної ділянки у постійне користування» – 18,7326 гектара земель.

Ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами та об’єктами вилучаються з господарського використання і надаються в користування Парку у порядку, встановленому законодавством України.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

1.4. Право Парку на постійне користування земельними ділянками оформлюється відповідно до Земельного кодексу України та Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

1.5. Межі території Парку встановлюються в натурі відповідно до законодавства. До встановлення меж території Парку його межі визначаються відповідно до Проєкту створення Парку.

1.6. На території Парку у визначених місцях установлюються необхідні державні інформаційні та охоронні знаки затвердженого зразка.

1.7. Повне найменування Парку:
українською мовою – МЕЗИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК;
англійською мовою – Mezyn National Nature Park.

1.8. Скорочене найменування Парку:
українською мовою – МЕЗИНСЬКИЙ НПП;
англійською мовою – Mezyn NNP.

1.9. Місцезнаходження Парку: вул. Деснянська, 49а, с. Деснянське, Новгород-Сіверський р-н, Чернігівська обл., Україна, 16212.

2. Мета створення і завдання Парку

2.1. Парк створений з метою збереження, відтворення та раціонального використання типових та унікальних природних комплексів Полісся, що мають важливе природоохоронне, наукове, освітнє, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення.

2.2. Основними завданнями Парку є:
збереження та відтворення цінних природних та історико-культурних комплексів та природних об'єктів Полісся, насамперед видів тваринного і рослинного світу та природних оселищ, занесених до Червоної книги України та міжнародних Червоних списків;
створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони заповідних комплексів та об'єктів;
організація та здійснення науково-дослідних робіт, у тому числі з вивчення природних комплексів та їх змін в умовах рекреаційного використання, розроблення та впровадження наукових рекомендацій з питань охорони навколишнього природного середовища, відтворення окремих видів флори та фауни, відновлення порушених екосистем, управління та ефективного

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

використання природних ресурсів, організації та проведення моніторингу ландшафтного та біологічного різноманіття;

проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

3. Юридичний статус Парку

3.1. Парк є юридичною особою публічного права. Права та обов'язки юридичної особи Парк набуває з дня його державної реєстрації в установленому законом порядку.

3.2. Парк здійснює свою діяльність відповідно до законодавства та цього Положення, яке затверджується Уповноваженим органом управління.

3.3. Парк має відокремлене майно, самостійний баланс, поточні та інші рахунки в банках та органах Державної казначейської служби, власну печатку, кутовий та інші штампи, логотип та бланки зі своїм найменуванням.

3.4. Парк має право в порядку, установленому законодавством, учиняти правочини, набувати майнових та особистих немайнових прав, виконувати обов'язки, здійснювати претензійну роботу, бути відповідачем, позивачем і третьою особою в судах України та інших держав.

Парк бере участь у справах через директора Парку, іншу особу, уповноважену діяти від його імені відповідно до закону, цього Положення, трудового договору (контракту) (самопредставництво Парку), або через представника.

3.5. Парк відповідає за своїми зобов'язаннями в межах належного йому майна.

Парк не несе відповідальності за зобов'язаннями власника (Уповноваженого органу управління), а власник (Уповноважений орган управління) не несе відповідальності за зобов'язаннями Парку, крім випадків, передбачених законодавством.

3.6. Надходження Парку використовуються виключно для фінансування видатків на утримання Парку, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності Парку, визначених цим Положенням.

3.7. Парку забороняється розподіляти отримані надходження або їх частини між Уповноваженим органом управління, працівниками Парку (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску).

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

4. Права та обов'язки Парку

4.1. Парк має право:

укладати договори та вчиняти інші правочини згідно із законодавством;

самостійно відкривати рахунки в установах банків та органах Державної казначейської служби;

у встановленому порядку для забезпечення виконання основних завдань та проведення природоохоронних заходів, науково-дослідних, екологічних освітньо-виховних, рекреаційних, господарських та інших робіт, визначених Проєктом організації території Парку;

утворювати відповідні структурні підрозділи (відділи, сектори, лабораторії, природознавчий музей, природоохоронні науково-дослідні відділення);

здійснювати будівництво споруд (адміністративних, лабораторних, житлових, рекреаційних, еколого-просвітницьких і господарських), шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту і зв'язку, інженерних мереж, пов'язаних з діяльністю Парку;

надавати платні послуги згідно із законодавством;

публікувати результати наукових досліджень або оприлюднювати їх іншим способом;

отримувати, передавати та поширювати наукову, науково-технічну інформацію;

здійснювати інші види діяльності, не заборонені законодавством.

До затвердження Проєкту організації території проведення зазначених заходів здійснюється відповідно до Проєкту створення Парку та цього Положення.

4.2. Парк зобов'язаний:

забезпечувати збереження закріпленого і переданого на праві узуфрукта державного майна та цільове використання бюджетних коштів;

здійснювати свою фінансову діяльність у межах затвердженого кошторису доходів і видатків з дотриманням фінансової (бюджетної) дисципліни;

здійснювати реконструкцію, капітальний ремонт основних фондів, закріплених за Парком на праві оперативного управління або переданих на праві узуфрукта державного майна;

створювати належні умови для високопродуктивної праці, забезпечувати додержання законодавства про працю, соціальне страхування, правил та норм охорони праці, техніки безпеки;

здійснювати заходи з удосконалення організації діяльності Парку;

здійснювати заходи з удосконалення системи оплати праці з метою підвищення матеріальної заінтересованості працівників у результатах як особистої праці, так і роботи Парку, забезпечувати економне і раціональне використання фонду оплати праці та своєчасні розрахунки з працівниками

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

Парку;

виконувати норми та вимоги щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання та відтворення природних ресурсів і забезпечення екологічної безпеки;

здійснювати бухгалтерський та оперативний облік, складати статистичну і фінансову звітність у межах затвердженого кошторису доходів і видатків згідно із законодавством;

оприлюднювати на своєму офіційному вебсайті інформацію, оприлюднення якої визначено законодавством;

погоджувати з Уповноваженим органом управління питання щодо вилучення чи добровільної відмови від користування земельною ділянкою, зміни цільового призначення земельних ділянок або їх частин, які перебувають у Парку на праві постійного користування.

5. Майно Парку

5.1. Майно Парку є державною власністю та закріплене за ним на праві оперативного управління або передане на праві узуфрукта державного майна.

5.2. Майно Парку становлять основні фонди, оборотні засоби, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі Парку.

5.3. Джерелами формування майна Парку є:

майно, у тому числі кошти, передані Уповноваженим органом управління;

бюджетні кошти та власні надходження, отримані від усіх видів діяльності Парку;

кошти спеціального фонду державного бюджету;

безоплатні або благодійні внески, пожертвування підприємств, організацій та громадян;

інші джерела, не заборонені законодавством.

5.4. Відчуження, у тому числі реалізація та придбання транспортних засобів, списання, надання в оренду та продовження договорів оренди об'єктів державної власності, що закріплені за Парком на праві оперативного управління або передані на праві узуфрукта державного майна, здійснюються за погодженням з Уповноваженим органом управління в порядку, установленому законодавством.

Відчуження нерухомого майна здійснюється за погодженням з Уповноваженим органом управління в порядку, установленому законодавством.

Відчуження майна здійснюється шляхом його продажу на електронному аукціоні в установленому законодавством порядку.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

Нерухоме майно Парку не може бути відчужено в будь-який спосіб без погодження з Уповноваженим органом управління.

5.5. Земля, основні фонди, інше державне майно не можуть бути предметом застави.

5.6. Парк здійснює володіння, користування землею та іншими природними ресурсами відповідно до мети своєї діяльності та законодавства.

Парк в установленому законодавством порядку забезпечує оформлення та державну реєстрацію речових прав на об'єкти, земельні ділянки, права на які підлягають державній реєстрації.

Вилучення чи добровільна відмова від користування земельною ділянкою, зміна цільового призначення земельних ділянок або їх частин, які перебувають у користуванні Парку, здійснюються відповідно до законодавства.

5.7. Парк не має права безоплатно передавати належне йому майно іншим юридичним особам чи громадянам, крім випадків, передбачених законом.

5.8. Списання з балансу не повністю амортизованих основних фондів, а також прискорена амортизація основних фондів здійснюються лише за згодою Уповноваженого органу управління.

5.9. Контроль за ефективністю використання та збереження закріпленого за Парком чи переданого на праві узуфрукта державного майна здійснює Уповноважений орган управління.

6. Управління Парком

6.1. Управління діяльністю Парку відповідно до повноважень, визначених законодавством та цим Положенням, здійснюється спеціальною адміністрацією (далі – Адміністрація).

Адміністрацію очолює директор Парку, який призначається на посаду та звільняється з посади Уповноваженим органом управління в установленому законодавством порядку.

Контракт з директором Парку може бути розірваний на підставах, установлених законодавством, а також передбачених у контракті.

Наслідком прийняття Уповноваженим органом управління рішення про звільнення директора Парку є розірвання з ним контракту.

6.2. Адміністрація розробляє:

структуру, штатний розпис Парку та кошторис, і подає їх на затвердження в установленому порядку до Уповноваженого органу управління;

щорічні плани заходів з наукової та науково-технічної діяльності,

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

екологічної освітньо-виховної роботи;

плани природоохоронних заходів із збереження природно-заповідного фонду і подає їх на затвердження Уповноваженому органу управління.

6.3. Для забезпечення виконання основних завдань та проведення природоохоронних заходів, науково-дослідних, екологічних освітньо-виховних, рекреаційних, господарських та інших робіт, визначених Проєктом організації території Парку, Адміністрація має право в установленому порядку:

утворювати відповідні структурні підрозділи (відділи, сектори, лабораторії, природознавчий музей, природоохоронні науково-дослідні відділення);

надавати платні послуги згідно із законодавством;

публікувати результати своїх наукових досліджень або оприлюднювати їх іншим способом;

отримувати, передавати та поширювати наукову, науково-технічну інформацію;

брати участь у судових справах як позивач, відповідач, третя особа, заявник, потерпілий, заінтересована особа;

здійснювати інші види діяльності, не заборонені законодавством.

До затвердження Проєкту організації території проведення зазначених заходів здійснюється відповідно до Проєкту створення Парку та цього Положення.

6.4. Директор Парку несе персональну відповідальність за виконання покладених на Парк завдань, у тому числі за організацію та проведення природоохоронних заходів, наукової та науково-технічної і рекреаційної діяльності, екологічних освітньо-виховних, рекреаційних, господарських та інших робіт, збереження переданого на праві узуфрукта державного майна і забезпечення пожежної безпеки його об'єктів, за створення належних соціально-побутових і виробничих умов для працівників Парку тощо.

6.5. Директор Парку відповідно до покладених на нього завдань:

здійснює керівництво роботою Адміністрації та несе відповідальність за виконання покладених на неї завдань;

забезпечує виконання завдань, визначених Положенням;

представляє Парк в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, судових, правоохоронних органах, на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності та у відносинах з трудовим колективом;

відповідає за результати діяльності перед Уповноваженим органом управління;

визначає функціональні обов'язки працівників Парку;

забезпечує організацію ведення бухгалтерського обліку Парку;

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

забезпечує дотримання законодавства про державну таємницю, зокрема дотримання встановленого законодавством режиму секретності;

забезпечує збереження матеріальних носіїв секретної інформації та здійснення заходів щодо охорони державної таємниці;

забезпечує організацію дотримання Парком вимог Закону України «Про запобігання корупції»;

готує пропозиції щодо вдосконалення роботи Парку;

звітує перед Уповноваженим органом управління про результати діяльності Парку;

організовує проведення інвентаризації майна Парку для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку, фінансової звітності та статистичної інформації згідно із законодавством;

подає Уповноваженому органу управління пропозиції щодо внесення змін до цього Положення;

видає від імені Парку довіреності на вчинення відповідних правочинів;

видає накази з питань діяльності Парку;

затверджує положення про структурні підрозділи Парку;

призначає на посади і звільняє з посад за погодженням з Уповноваженим органом управління заступників директора Парку, здійснює розподіл функціональних обов'язків між ними;

призначає згідно з кваліфікаційними вимогами відповідно до законодавства та звільняє з посад працівників Парку;

вирішує питання добору, підготовки та підвищення кваліфікації кадрів, здійснює розподіл функціональних обов'язків між ними, уживає заходів для їх заохочення та накладає дисциплінарні стягнення;

призначає на наукові посади працівників (у тому числі керівників наукових структурних підрозділів та їх заступників) за результатами конкурсного відбору;

приймає відповідно до законодавства рішення про притягнення до матеріальної та дисциплінарної відповідальності працівників Парку;

відповідно до законодавства встановлює розпорядок робочого дня, обирає форми і систему оплати праці, установлює працівникам конкретні розміри тарифних ставок, відрядних розцінок, посадових окладів на умовах, передбачених колективним договором та галузевою угодою;

здійснює матеріальне заохочення (преміювання, винагороди, доплати та надбавки) працівників Парку відповідно до законодавства та на умовах, передбачених колективним договором;

забезпечує безпечні умови роботи працівникам Парку;

укладає колективний договір;

вирішує питання організації бухгалтерського та іншого обліку в Парку, а також підписує фінансову та іншу звітність відповідно до законодавства;

розпоряджається відповідно до законодавства та цього Положення майном Парку, у тому числі його коштами;

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

укладає від імені Парку договори (укладання договорів про спільну діяльність та управління майном здійснюються за погодженням з Уповноваженим органом управління);

відкриває рахунки в банках / органах Державної казначейської служби;

погоджує відповідно до законодавства з Уповноваженим органом управління передачу в оренду та продовження договорів оренди майна, закріпленого за Парком на праві оперативного управління або переданого на праві узуфрукта державного майна;

забезпечує здійснення контролю за ефективним використанням орендованого майна;

погоджує з Уповноваженим органом управління свої відпустки та закордонні відрядження, а також інформує Уповноважений орган управління про відрядження у межах України та невідкладно інформує про свою тимчасову непрацездатність;

вирішує інші питання діяльності Парку відповідно до вимог законодавства та цього Положення.

На період тимчасової відсутності директора Парку тимчасове виконання його обов'язків покладається на одного із заступників директора Парку, або іншого працівника Парку згідно з наказом директора Парку.

6.6. Для розгляду поточних і перспективних наукових, науково-технічних та інших питань у Парку утворюється науково-технічна рада (далі – НТР). Положення про НТР і її склад затверджуються Уповноваженим органом управління в установленому порядку.

6.7. Атестація директора Парку та наукових працівників Парку проводиться в порядку, передбаченому законодавством.

6.8. Для виконання окремих робіт (надання послуг) директор Парку може залучати громадян, виробничі, творчі та інші колективи, спеціалістів наукових і вищих навчальних закладів, укладаючи з ними відповідні цивільно-правові договори у встановленому законодавством порядку.

6.9. Директор Парку та заступники директора Парку мають право подавати документи для державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, передане Парку на праві узуфрукта державного майна.

7. Трудовий колектив Парку

7.1. Трудовий колектив Парку становлять усі громадяни, які своєю працею беруть участь у його діяльності згідно з трудовим договором (контрактом, угодою).

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

7.2. Трудовий колектив Парку формується на загальних засадах відповідно до вимог законодавства.

7.3. Умови організації та оплати праці членів трудового колективу Парку, їх соціальний захист визначаються відповідно до вимог законодавства.

7.4. Відносини між Адміністрацією та трудовим колективом регулюються колективним договором.

7.5. Рішення із соціально-економічних питань, що стосуються діяльності Парку, розробляються і приймаються його органами управління за участю трудового колективу та уповноважених ним органів і відображаються в колективному договорі. Колективним договором також регулюються питання охорони праці, виробничі та трудові відносини трудового колективу з Адміністрацією.

7.6. Питання соціального розвитку, зокрема поліпшення умов праці, життя та здоров'я, вирішуються трудовим колективом за участю директора Парку.

7.7. Загальні збори трудового колективу Парку:

розглядають і схвалюють проєкт колективного договору та змін до нього;

заслуховують інформацію про виконання сторонами колективного договору;

беруть участь у визначенні критеріїв матеріального стимулювання праці співробітників Парку;

беруть участь у вирішенні питань соціального розвитку Парку.

7.8. Трудовий колектив реалізує свої повноваження на підставі рішень загальних зборів трудового колективу, які проводяться не рідше ніж один раз на рік. Рішення загальних зборів трудового колективу приймаються простою більшістю голосів присутніх на засіданні працівників шляхом відкритого голосування. Інформацію про проведення загальних зборів трудового колективу доводять до відома всіх працівників за тиждень. Загальні збори трудового колективу визначають своїх повноважних представників для підписання колективного договору та контролю за його виконанням.

7.9. Інтереси трудового колективу може представляти профспілкова організація Парку, яка діє згідно із законодавством.

8. Структура та режим території Парку

8.1. Територія Парку, охоронні зони враховуються в усіх видах землевпорядної, містобудівної та проєктної документації.

8.2. Функціональне зонування території Парку здійснюється відповідно до

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

Проєкту організації території, що затверджується в установленому порядку Уповноваженим органом управління.

8.3. На території Парку відповідно до статті 21 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» виділяються такі зони: заповідна, регульованої рекреації, стаціонарної рекреації та господарська.

Для кожної зони з урахуванням її природоохоронної, оздоровчої, наукової, рекреаційної, історико-культурної та інших цінностей природних комплексів та об'єктів і їх особливостей, установлюється диференційований режим щодо їх охорони, відтворення та використання.

8.3.1. На території заповідної зони забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню цієї зони або порушує природний розвиток процесів та явищ або створює загрозу шкідливого впливу на її природні комплекси та об'єкти, а саме:

будівництво споруд, шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту і зв'язку, не пов'язаних з діяльністю Парку, розведення вогнищ, влаштування місць відпочинку населення, стоянка транспорту, проїзд і прохід сторонніх осіб, прогін свійських тварин, пересування механічних транспортних засобів, за винятком шляхів загального користування, лісосплав, проліт літаків та вертольотів нижче 2000 метрів над землею, подолання літаками звукового бар'єру над територією Парку та інші види шумового впливу, що перевищують установлені нормативи;

геологорозвідувальні роботи, розробка корисних копалин, порушення ґрунтового покриву та гідрологічного і гідрохімічного режимів, руйнування геологічних відслонень, а також добування піску та гравію в річках та інших водоймах, застосування хімічних засобів;

усі види лісокористування, проведення рубок головного користування, усіх видів поступових та суцільних рубок, вирубування дуплястих, сухостійних, фаутних дерев та ліквідація захащеності, а також заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, насіння, квітів, очерету, випасання худоби, вилов і знищення диких тварин, порушення умов їх оселення, гніздування, інші види користування рослинним і тваринним світом, що призводить до порушення природних комплексів;

мисливство, селекційний відстріл тварин, рибальство, лісокультурні роботи, усі види екскурсій, крім пішохідних, біотехнічні заходи, сінокосіння механізованими засобами, туризм, інтродукція нових видів тварин і рослин, проведення заходів з метою збільшення чисельності окремих видів тварин понад допустиму науково обґрунтовану ємність угідь, збирання колекційних та інших матеріалів, крім матеріалів, необхідних для виконання наукових досліджень.

Для збереження і відтворення корінних природних комплексів, проведення науково-дослідних робіт та виконання інших завдань у заповідній зоні відповідно до Проєкту організації території в установленому порядку

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

допускається:

виконання відновлювальних робіт на землях з порушеними корінними природними комплексами, а також здійснення заходів щодо запобігання змінам природних комплексів Парку внаслідок антропогенного впливу – відновлення гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, що історично склалися, видів рослин і тварин, які зникають, тощо;

здійснення протипожежних заходів;

збір колекційних та інших матеріалів, виконання робіт, передбачених планами довгострокових стаціонарних наукових досліджень, проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

У разі термінової необхідності за рішенням НТР Парку на території заповідної зони можуть проводитись заходи, спрямовані на охорону природних комплексів, ліквідацію наслідків аварій, стихійного лиха, не передбачені Проєктом організації території.

Для ліквідації наслідків аварій та стихійного лиха, у результаті яких виникає пряма загроза життю людей чи знищення заповідних природних комплексів, особливо термінові заходи здійснюються за рішенням Адміністрації.

Зменшення заповідної зони не допускається, на межах заповідної зони встановлюються спеціальні знаки, а дороги, що ведуть у заповідну зону, перекриваються шлагбаумами.

8.3.2. У межах зони регульованої рекреації проводяться короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам’ятних місць.

8.3.2.1. На території зони регульованої рекреації забороняються:

рубки лісу головного користування, прохідні рубки, суцільні санітарні рубки;

будь-яке будівництво, не пов’язане з діяльністю Парку, у тому числі промислових, господарських та житлових об’єктів;

геологорозвідувальні роботи, розробка корисних копалин, кар’єрів, порушення ґрунтового покриву;

промислове рибальство, мисливство, промислова заготівля лікарських рослин;

проїзд та стоянка автомобільного та гужового транспорту поза дорогами загального користування, крім службового під час виконання працівниками своїх службових обов’язків;

організація масових спортивних та туристичних заходів, розміщення наметових таборів, човнових станцій, які не погоджені Адміністрацією;

застосування хімічних засобів боротьби із шкідниками та хворобами дикорослих рослин і лісу без відповідного наукового обґрунтування;

порушення режиму прибережних смуг та водоохоронних зон;

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

використання плавзасобів, обладнаних двигунами внутрішнього згоряння, за винятком плавзасобів, які використовуються Державною екологічною інспекцією України, Адміністрацією, рятувальними та іншими службами під час виконання своїх службових обов'язків;

інша діяльність, що може негативно вплинути на стан природних комплексів та об'єктів, або зменшити природну екологічну чи рекреаційну цінність території Парку.

8.3.2.2. На території зони регульованої рекреації дозволяється:

проведення заходів, пов'язаних із збереженням, відтворенням і ефективним використанням природних комплексів та об'єктів згідно з Проєктом організації території;

проведення природоохоронних заходів для підтримання гідрологічного стану водно-болотних угідь;

короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам'ятних місць;.

влаштування та відповідне обладнання туристських маршрутів і екологічних стежок, тимчасових наметових таборів, оглядових майданчиків, інших об'єктів благоустрою, організація природоохоронної пропаганди;

відлов маток та плідників для відновлення популяцій місцевих видів риб;

регульований збір грибів, ягід, плодів дикорослих плодових рослин, задоволення потреб працівників Парку та громадян, які проживають на його території, у сінокосах та пасовищах із дотриманням законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

8.3.3. Зона стаціонарної рекреації призначена для розміщення готелів, мотелів, кемпінгів, інших об'єктів обслуговування відвідувачів Парку.

У зоні стаціонарної рекреації забороняється будь-яка господарська діяльність, що не пов'язана з цільовим призначенням цієї функціональної зони або може шкідливо вплинути на стан природних комплексів та об'єктів заповідної зони і зони регульованої рекреації, у тому числі проведення суцільних санітарних рубок.

8.3.4. У межах господарської зони забороняються рубки головного користування і проводиться господарська діяльність, спрямована на виконання покладених на Парк завдань, розміщуються населені пункти, об'єкти комунального призначення Парку, а також землі інших землевласників та землекористувачів, що включені до складу Парку, на яких господарська діяльність здійснюється з додержанням вимог та обмежень, установлених для зон антропогенних ландшафтів біосферних заповідників.

8.4. На території зони регульованої рекреації, стаціонарної рекреації та господарської зони забороняється будь-яка діяльність, яка призводить або може

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території Парку, у тому числі мисливство.

8.5. Використання природних ресурсів на території Парку здійснюється в загальному та спеціальному порядках. Загальне використання природних ресурсів здійснюється відповідно до цього Положення, Проєкту організації території та з урахуванням вимог режиму території. Забезпечення додержання режиму території Парку під час використання природних ресурсів у загальному порядку покладається на Адміністрацію.

Спеціальне використання природних ресурсів у межах території Парку здійснюється на підставі дозволів, виданих Чернігівською обласною державною адміністрацією, у межах лімітів, затверджених Мінекономіки.

На території зони регульованої рекреації, зони стаціонарної рекреації та господарської зони може здійснюватися любительське рибальство відповідно до Правил любительського рибальства, затверджених наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 19.09.2022 № 700, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 16.11.2022 за № 1412/38748, у межах ділянок, визначених Адміністрацією.

8.6. У межах Парку забороняється:

погіршення стану збереження цінностей території Смарагдової мережі «Мезинський національний природний парк», середовищ перебування (зростання) видів тваринного та рослинного світу і природних оселищ, занесених до Червоної книги України та міжнародних Червоних списків;

у період розмноження диких тварин, з 01 квітня до 15 червня, проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою (пальба, проведення вибухових робіт, феєрверків, санітарних рубок лісу, проведення ралі та інших змагань на транспортних засобах);

здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів навколо місць гніздування занесених до Червоної книги України птахів;

розорювання або в інший спосіб пошкодження, ліквідація природних місць мешкання диких тварин (нір, барлогів, гнізд тощо);

проїзд механічних транспортних засобів, крім доріг загального користування, вулиць і доріг міст та інших населених пунктів, автомобільних доріг на приватних територіях, крім транспортних засобів:

посадових осіб Парку, спеціальних підрозділів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів;

посадових осіб виконавчих органів селищних, сільських, міських рад, які здійснюють державний контроль у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також правоохоронних органів, аварійно-рятувальних служб, органів та закладів охорони здоров'я, з'єднань військових частин, підрозділів

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, операторів протимінної діяльності під час виконання службових обов'язків;

працівників підприємств, установ та організацій, які здійснюють обслуговування об'єктів інфраструктури, розташованих у межах Парку.

Землекористувачі та землевласники, на земельних ділянках яких розташований Парк, та особи, які постійно або тимчасово проживають у межах його господарської зони, мають право на проїзд механічними транспортними засобами за межами доріг загального користування, вулиць і доріг міст та інших населених пунктів, автомобільних доріг на приватних територіях, крім територій, визначених Проєктом організації території.

9. Охорона території Парку

9.1. Охорона території Парку покладається на службу його охорони, що входить до складу служби державної охорони природно-заповідного фонду України.

9.2. Службу державної охорони Парку (далі – служба держохорони) очолює директор Парку, який несе повну відповідальність за організацію її діяльності та забезпечення додержання режиму території, а також збереження, відтворення та раціональне використання природних комплексів і ресурсів у межах його території.

9.3. Основними завданнями служби держохорони є:

забезпечення додержання режиму території та об'єктів Парку;

попередження та припинення порушень природоохоронного законодавства на території Парку.

9.4. Повноваження служби держохорони визначаються законодавством.

9.5. Підприємства, організації та установи, розташовані на території Парку та в суміжній зоні, провадять господарську та іншу діяльність з додержанням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

9.6. Територія Парку, що включається до його складу без вилучення у землекористувачів, передається під охорону підприємствам, установам, організаціям і громадянам з оформленням охоронного зобов'язання у встановленому порядку.

9.7. Порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища на території Парку тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

9.8. Державний контроль за додержанням режиму територій Парку здійснюється Державною екологічною інспекцією України, посадовими особами служби держохорони та іншими уповноваженими законом державними органами.

9.9. Громадський контроль за додержанням режиму території Парку здійснюється громадськими інспекторами охорони навколишнього природного середовища.

10. Наукова та науково-технічна діяльність

10.1. Наукова та науково-технічна діяльність на території Парку проводиться з метою вивчення природних процесів, забезпечення постійного спостереження за їх змінами, екологічного прогнозування, розробки наукових основ охорони, відтворення та використання природних ресурсів та найбільш цінних об'єктів, для забезпечення збереження, охорони та відтворення природних комплексів та об’єктів, особливо рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України та міжнародних Червоних списків, дослідження та збереження історико-культурних цінностей за основними напрямами і в порядку, передбаченому Положенням про наукову та науково-технічну діяльність природних і біосферних заповідників та національних природних парків, затвердженим наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 29.10.2015 № 414, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18.11.2015 за № 1444/27889.

Основними напрямами наукової та науково-технічної діяльності Парку є здійснення фундаментальних та прикладних наукових досліджень функціонування екосистем в умовах заповідних режимів, які включають:

ведення Літопису природи;

організацію та здійснення систематичних спостережень (моніторингу) за станом та динамікою природних комплексів та об’єктів, екосистем та клімату;

інвентаризацію об’єктів флори та фауни, рослинних угруповань, природних середовищ (оселищ) та ландшафтного різноманіття тощо;

розроблення наукових рекомендацій (програм, планів дій) щодо збереження і відтворення рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослинного і тваринного світу, занесених до Червоної книги України, до регіональних переліків видів рослин і тварин, що підлягають особливій охороні, та/або до переліків видів рослин і тварин, що підлягають охороні згідно з міжнародними зобов’язаннями, відновлення порушених корінних природних комплексів, гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, що історично склалися, запобігання проникненню чужорідних видів рослин і тварин, які загрожують екосистемам,

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

середовищам існування або видам, контролю або усунення таких чужорідних видів;

дослідження разом з фахівцями з охорони пам'яток історії та культури історико-культурних цінностей на території Парку для розроблення рекомендацій щодо поліпшення їх збереження;

підготовку наукових матеріалів та рекомендацій, необхідних для провадження екологічної освітньо-виховної роботи, рекреаційної та інших видів діяльності Парку;

створення та ведення наукових фондів, баз даних, інформаційних систем;

первинний облік кадастрових відомостей щодо територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

10.2. Основною формою узагальнення результатів наукових досліджень та спостережень за станом і змінами природних комплексів на території Парку є його Літопис природи, який ведеться в установленому порядку за Програмою Літопису природи для заповідників та національних природних парків, затвердженою наказом Міністерства екології та природних ресурсів України та Національної академії наук України від 25.11.2002 № 465/430.

10.3. Парк має право:

брати участь в екологічних, регіональних, галузевих, державних, загальнодержавних, міжнародних програмах, а також конференціях, симпозіумах тощо;

здійснювати наукову та науково-технічну діяльність на замовлення та відповідно до договорів з іншими заінтересованими організаціями та установами з природоохоронних та інших питань, що належать до компетенції Адміністрації;

формувати фонди наукових матеріалів (поповнення колекційних матеріалів тощо), обмінюватися експонатами у встановленому порядку.

10.4. Для організації наукової та науково-технічної діяльності в Парку утворюються структурні підрозділи (відділи, сектори, лабораторії).

10.5. Щорічні плани заходів з наукової та науково-технічної діяльності Парку та звіти про їх виконання розглядаються його НТР та затверджуються директором Парку.

10.6. Наукові дослідження на території Парку можуть здійснюватися іншими науково-дослідними установами та організаціями на основі єдиних програм і планів науково-дослідних робіт чи договорів між цими установами, організаціями та Адміністрацією.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

11. Екологічна освітньо-виховна робота

11.1. У Парку проводиться екологічна освітньо-виховна робота з метою цілеспрямованого впливу на світогляд, поведінку і діяльність місцевого населення та відвідувачів стосовно збереження природної спадщини країни, природних комплексів територій та об'єктів Парку, забезпечення підтримки природоохоронної діяльності Парку шляхом поширення знань і підвищення обізнаності щодо цінностей біологічної та ландшафтної різноманітності, формування екологічної свідомості та виховання поваги до природи за основними напрямами і з використанням форм діяльності, визначених у Положенні про екологічну освітньо-виховну роботу установ природно-заповідного фонду, затвердженому наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 26.10.2015 № 399, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 11.11.2015 за № 1414/27859.

11.2. Парк у сфері екологічної освітньо-виховної роботи співпрацює з усіма верствами населення, підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності, органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, громадськими та міжнародними організаціями, насамперед з дошкільними, загальноосвітніми, позашкільними, професійно-технічними та вищими навчальними закладами, медіа.

11.3. Для організації екологічної освітньо-виховної роботи в Парку утворюється структурний підрозділ.

11.4. Щорічні плани заходів та звіти з екологічної освітньо-виховної роботи Парку розглядаються НТР та затверджуються директором Парку.

12. Рекреаційна діяльність

12.1. Рекреаційна діяльність на території Парку здійснюється відповідно до Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, затвердженого наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 26.07.2022 № 256, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12.09.2022 за № 1043/38379.

12.2. Основними напрямами рекреаційної діяльності в межах Парку є:

створення умов для здійснення рекреаційної діяльності з додержанням режиму території Парку;

установлення допустимих антропогенних (рекреаційних) навантажень на територію Парку;

організація та облаштування інформаційно-туристичних центрів, еколого-освітніх стежок, туристичних маршрутів, оглядових майданчиків, рекреаційних

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

ділянок, кемпінгів, таборів для відпочинку;

поширення інформації рекламного та інформаційного змісту (оприлюднення в засобах масової інформації та на вебсайтах інформації про рекреаційні ресурси і послуги, а також про суб'єктів рекреаційної діяльності в межах Парку та/або поруч з ними);

вивчення, узагальнення та впровадження кращого національного і закордонного досвіду і практики з організації рекреаційної діяльності;

формування в рекреантів і місцевих жителів культури оздоровлення, відпочинку та туризму на природі, бережливого та гуманного ставлення до природної і культурної спадщини.

12.3. Для організації рекреаційної діяльності в Парку утворюється спеціальний структурний підрозділ.

12.4. Парк здійснює такі заходи:

забезпечує організацію рекреаційної інфраструктури, створення мережі еколого-освітніх та науково-пізнавальних маршрутів, рекреаційних зон для забезпечення сприятливих умов для відпочинку населення та відвідувачів Парку;

здійснює роботи з оцінки рекреаційних ресурсів (природні, історико-культурні, етнографічні тощо);

проводить дослідження, пов'язані із забезпеченням провадження рекреаційної діяльності відповідно до законодавства.

12.5. Рекреаційна діяльність на території Парку організовується спеціальним підрозділом Адміністрації, а також іншими підприємствами, установами та організаціями на підставі угод з Адміністрацією.

13. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення Парку

13.1. Фінансування заходів, пов'язаних із функціонуванням Парку здійснюється відповідно до законодавства за рахунок коштів загального та спеціального фондів державного бюджету. Для цієї мети можуть також залучатися кошти місцевих бюджетів, благодійних фондів, кошти підприємств, установ, організацій, громадян та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

13.2. Кошти, отримані в результаті надання платних послуг згідно з переліком платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 № 1913, є власними коштами Парку і вилученню не підлягають. Ці кошти використовуються відповідно до законодавства та згідно з кошторисом Парку, затвердженим Уповноваженим органом управління в

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

установленому порядку, зокрема до 50 відсотків зазначених надходжень – на преміювання працівників відповідно до їх особистого внеску в загальні результати роботи під час організації та надання таких послуг.

13.3. Матеріально-технічне забезпечення Парку здійснюється у встановленому законодавством порядку.

13.4. Адміністрація може встановлювати плату за відвідування території в установленому порядку.

13.5. Проведення заходів щодо збереження природних комплексів та іншої діяльності здійснюється згідно з планом природоохоронних заходів, що затверджується Уповноваженим органом управління.

13.6. Парк може подавати в установленому порядку запити про виділення коштів для здійснення природоохоронних заходів.

14. Взаємодія з підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами – підприємцями, які здійснюють діяльність на території Парку

14.1. Парк взаємодіє з підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами – підприємцями згідно з національним законодавством і міжнародними договорами.

14.2. Підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, а також фізичні особи – підприємці, які розташовані на території Парку (далі – суб'єкти господарювання), здійснюють господарську діяльність на території Парку згідно із законодавством, Проєктом організації території, а також цим Положенням.

14.3. Із суб'єктами господарювання, які здійснюють свою діяльність на території Парку, Адміністрацією укладаються цивільно-правові та/або господарські договори / угоди.

14.4. Для координації діяльності з питань використання природних комплексів та об'єктів підприємствами, установами та організаціями, у межах території Парку, Адміністрація може утворювати координаційну раду із представників місцевих органів виконавчої влади та керівників цих підприємств, установ та організацій.

15. Міжнародна діяльність

15.1. Парк може брати участь у міжнародному співробітництві у сфері

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, зокрема видів тваринного і рослинного світу та природних оселищ, занесених до міжнародних Червоних списків.

15.2. Парк зобов'язаний забезпечувати належне збереження цінностей території Смарагдової мережі «Мезинський національний природний парк».

15.3. Парк може брати участь у розробленні та участі в реалізації міжнародних наукових та інших програм і проєктів, обміні науковою інформацією, підвищенні кваліфікації співробітників Парку, входити до складу міжнародних природоохоронних асоціацій, об'єднань, організацій тощо.

16. Компетенція Уповноваженого органу управління

16.1. Уповноважений орган управління відповідно до покладених на нього завдань здійснює повноваження щодо реалізації прав держави, як власника майна, переданого Парку, що пов'язані з володінням, користуванням і розпоряджанням ним у межах, визначених законодавством, з метою задоволення державних та суспільних потреб.

16.2. Уповноважений орган управління:

16.2.1. Затверджує Положення про Парк та зміни до нього, здійснює контроль за його дотриманням.

16.2.2. Призначає на посаду та звільняє з посади директора Парку, укладає і розриває з ним контракт, здійснює контроль за дотриманням його умов.

16.2.3. Проводить моніторинг фінансової діяльності Парку.

16.2.4. Затверджує кошторис на утримання Парку та зміни до нього.

16.2.5. Затверджує штатний розпис, структуру Парку та внесення змін до них.

16.2.6. Здійснює контроль за ефективним використанням і збереженням державного майна, закріпленого за Парком на праві оперативного управління або переданого на праві узуфрукта державного майна.

16.2.7. Погоджує кандидатури на посади заступників директора Парку та звільнення їх з посад.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

16.2.8. Погоджує укладання Парком договорів про спільну діяльність та управління майном.

16.2.9. Погоджує в установленому законодавством порядку передачу в оренду та продовження договорів оренди майна, закріпленого за Парком на праві оперативного управління або переданого на праві узуфрукта державного майна, а також придбання та реалізацію транспортних засобів.

16.2.10. Погоджує в установленому законодавством порядку відчуження майна, що належить до основних фондів (засобів) Парку, а також списання основних засобів.

16.2.11. Забезпечує контроль за законністю, ефективністю використання та збереженням закріпленого за Парком державного майна.

16.2.12. Погоджує списання з балансу не повністю амортизованих основних фондів, а також прискорену амортизацію основних фондів.

16.2.13. Погоджує відпустки та закордонні відрядження директора Парку.

16.2.14. Здійснює інші повноваження відповідно до законодавства та цього Положення.

17. Зміна меж, категорії та скасування статусу території Парку

17.1. Зміна меж, категорії та скасування статусу території Парку здійснюються відповідно до законодавства.

18. Припинення Парку як юридичної особи

18.1. Припинення Парку як юридичної особи здійснюється в установленому законодавством порядку.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

Пронумеровано, прошнуровано, та скріплено печаткою

23 (двадцять три) **аркушів**

Заступник директора департаменту природно-заповідного фонду, природоохоронних територій та біорізноманіття - начальник відділу моніторингу територій та об'єктів природно-заповідного фонду

Людмила ЧЕРВОНОПИСЬКА

«28» Вересня **2026 р.**